

Fokusområder i Fylkesnemnda i Rogaland pr. i dag

Barnevernledersamlingen 01.12.2021
v/Herdis Traa, kst. daglig leder/nemndsleder

Fra: Fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker
Til: Barnevern og helsenemnda

- ▷ **Fylkesnemnda tar riktig avgjørelse til rett tid.**
- ▷ **Rettsikker og uavhengig behandling av tvangssaker.**
- ▷ **Tillit, åpenhet og respekt.**

Tema: Fire S - er

- ▷ **Samvær** etter nyere avgjørelser fra EMD og HR
- ▷ Barnets **stemme**
 - ▷ Hvordan ivareta at rettigheten til medvirkning sikres på best mulig måte
- ▷ **Samtaleprosess**
 - ▷ nye berammingsrutiner
 - ▷ ønske fra FN
 - ▷ litt statistikk
- ▷ **Saksportal** og dokumentutdrag

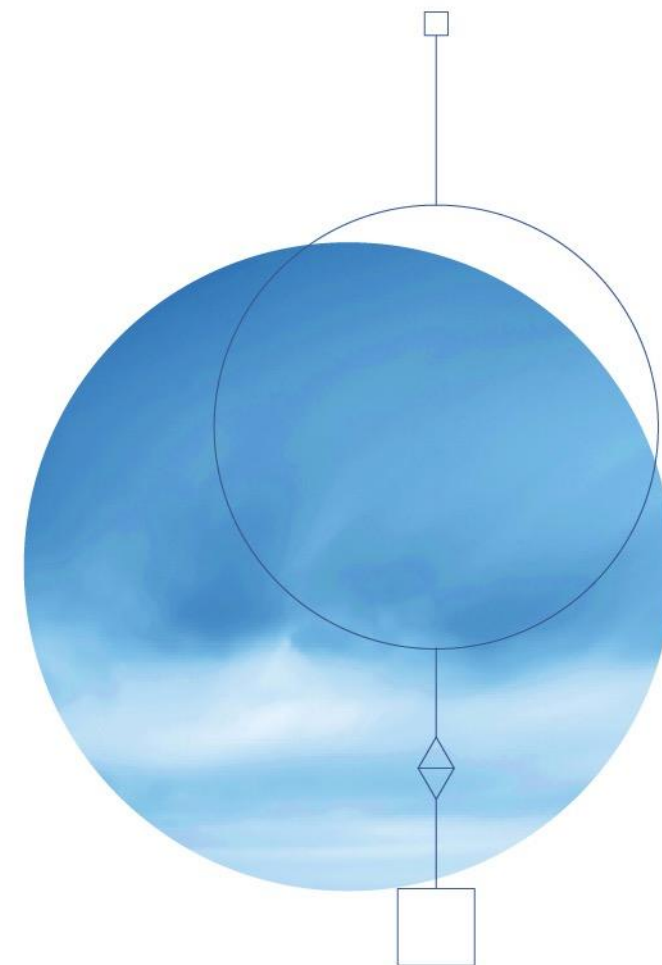

Samvær

- ▷ Stort fokus på gjenforeningsmål etter domfellelser i EMD i 2019 og 2020
- ▷ Før Strand Lobben dommen fra 10.09.2019:
 - ▷ Langvarig eller kortvarig plassering - skille
 - ▷ RT 2012-1832 (HR-2309-A)
 - ▷ 3-6 samvær per år
 - ▷ Individuell vurdering
 - ▷ Ble likevel i praksis en norm
 - ▷ Gjentatt kritikk fra diverse utvalg og fagpersoner

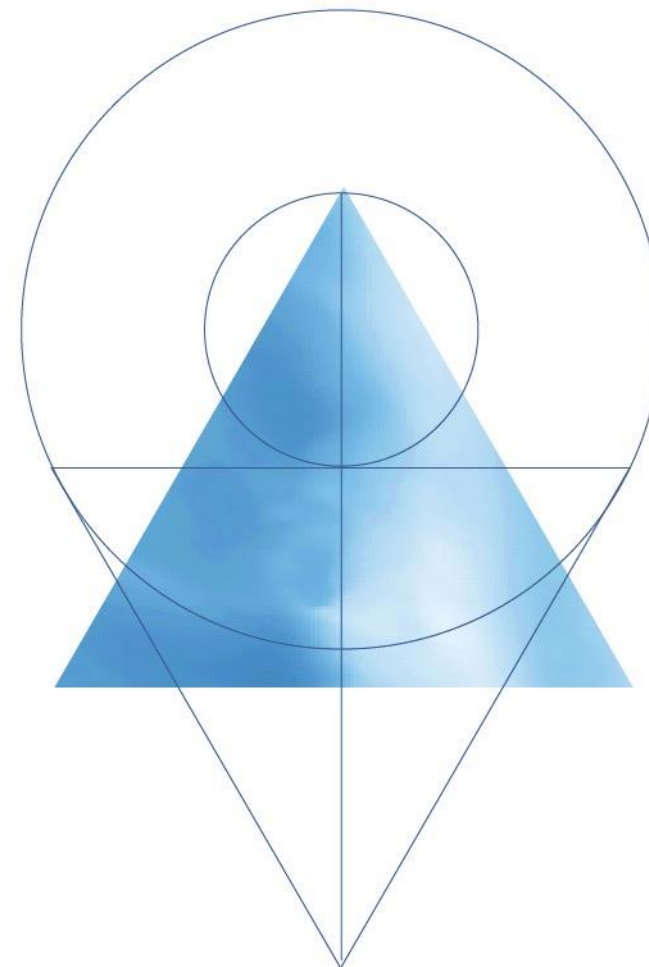

Forts. samvær

▷ Etter Strand Lobben-dommen:

- ▷ Norge domfelt for brudd på menneskerettighetene i 13 saker (to nye 25.11.2021)
- ▷ De to som kom 23.09.2021 frifant Norge for brudd på EMK – til tross for begrenset samvær.

Høyesteretts avgjørelser

- ▶ ————— ◀
- Tre saker avsagt av Høyesterett i storkammer 27. mars 2020
 - En kjennelse i sak om ankenektelse fra lagmannsretten – fratakelse av foreldreansvar og adopsjon (**HR-2020-661-S**)
 - En dom som gjelder anke fra lagmannsretten over dom i sak om omsorgsovertakelse og begrensning av samvær (**HR-2020-662-S**)
 - En kjennelse i sak om ankenektelse fra lagmannsretten - saker om omsorgsovertakelse og samvær (**HR-2020-663-S**)
- Også andre saker

Gjenforeningsmålsetningen

- Et grunnleggende prinsipp i EMDs praksis at alle omsorgsovertakelser i utgangspunktet skal regnes som midlertidige
 - HR: EMDs praksis tilsier at målsetningen kan oppgis i tre tilfeller: dersom foreldrene er **særlig uegnet**, dersom det kan innebære **skade på barnets helse og utvikling**, eller hvis det har gått **betydelig tid** siden omsorgsovertakelsen slik at barnets behov for stabilitet veier tyngre enn gjenforeningsmålet.
- Noe omstridt i juridisk teori hvorvidt gjenforeningsmålsetningen er godt nok reflektert i norsk regelverk
- Sakene fra EMD viser at myndighetene i flere saker implisitt har oppgitt gjenforeningsmålsetningen på et tidlig stadium, - kjernen i mye av kritikken i flere saker (K.O. og V.M, Strand Lobben, Pedersen)

Utmåling av samvær – utgangspunkter

- Avgjørelse fra HR fra 2012 har gitt føringer for praksis som er i spenningsforhold – **feil** – i fht til EMK
 - Langvarige plasseringer: 3 til 6 samvær per år
- Samvær må vurderes konkret i hver enkelt sak og understøtte gjenforeningsmålsettingen
 - Ingen standardnormering – minstenivå?
 - Der gjenforeningsmålsettingen ikke er oppgitt, skal samværet styrke og utvikle båndene mellom foreldre og barn – ikke bare kjennskap
 - Må tilrettelegge for samvær av god kvalitet/prøve ut alternativer
- Krav til jevnlig vurderinger av situasjonen og god dokumentasjon av de vurderingene som gjøres

Utmåling av samvær – minstenorm?

- ▶ ————— ◀
- K.O. og V.M.(nov 2019): Gjenforeningsmålsettingen normalt ikke understøttet hvis det er «weeks, or even – as in the instant case – as much as months, between each contact session»
- HR-2020-662-S(mars 2020):kan neppe tas til inntekt for at det gjelder et absolutt minstenivå for samvær
 - Ikke i dommens generelle prinsipper, og må leses i kontekst
 - Domstolen har tidligere godtatt at det er mindre samvær, både i dommer mot Norge og andre land
- Men M.L. (i de generelle prinsippene) (des.2020):
 - «Family reunification cannot normally be expected to be sufficiently supported if there are intervals of weeks, or even months, between each contact session »
- Reell vurdering av mulighetene til gjenforening er sentralt

Utmåling av samvær – særlig om «undue hardship»

- K.O og V.M.: Myndighetene skal legge til rette for:
 - «contact to the extent possible without exposing A to undue hardship, in order to guard, strengthen and develop family ties»
- HR-2020-662-S: oversetter uttrykket til urimelig belastning. Formulerer følgende norm:
 - «målsettingen om gjenforening forutsetter at det blir gitt så mye samvær som det er mulig å gi uten å tilsidesette hensynet til barnets beste»
 - HR okt. 2020: Det grunnleggende er hva som er rimelig og praktisk gjennomførbart og i overensstemmelse med barnets beste
- M.L. (des. 2020): gjentar uttrykket «undue hardship» i de generelle prinsippene. Men andre dommer med andre formuleringer av øvre grense for hva barn må tåle.

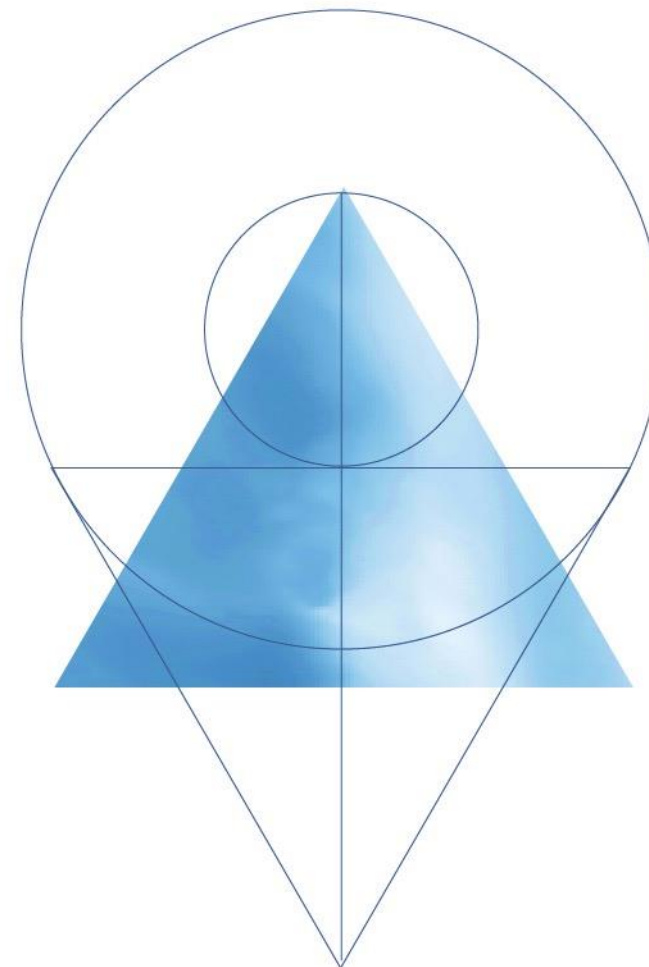

Nyere HR-avgjørelser og avgjørelser fra EMD

- ▷ 3 avgjørelser fra HR 02.03.2021 (særlig momentene i HR-2021-474-A avsnitt 52-58)
- ▷ 8 (11) avgjørelser fra EMD hittil i 2021
 - ▷ 3 (5)(med krenkelse – 2 (4)vedr. begrenset samvær, 1 vedr. adopsjon
 - ▷ 1 med ikke krenkelse – samvær 4t/4
 - ▷ 4 (5) avvist – (åpenbart ugrunnet)
- ▷ HR-2021-1437-A (1.07.2021)
 - ▷ Viser til HR-2021-475- A avsnitt 38

Oppdatert og bredt beslutningsgrunnlag

- Behovet for sakkyndige vurderinger
- Bør ikke trekke konklusjoner fra et svært begrenset eller utilfredsstillende samvær alene vedrørende foreldres samværs/omsorgskompetanse
- Bør være forsiktige med å bygge på opplysninger kun fra fosterforeldrene

Hvorfor dømmes Norge i EMD? En statusrapport om barnevernsfeltet

Publisert 21. desember 2020

Norges institusjon for
menneskerettigheter

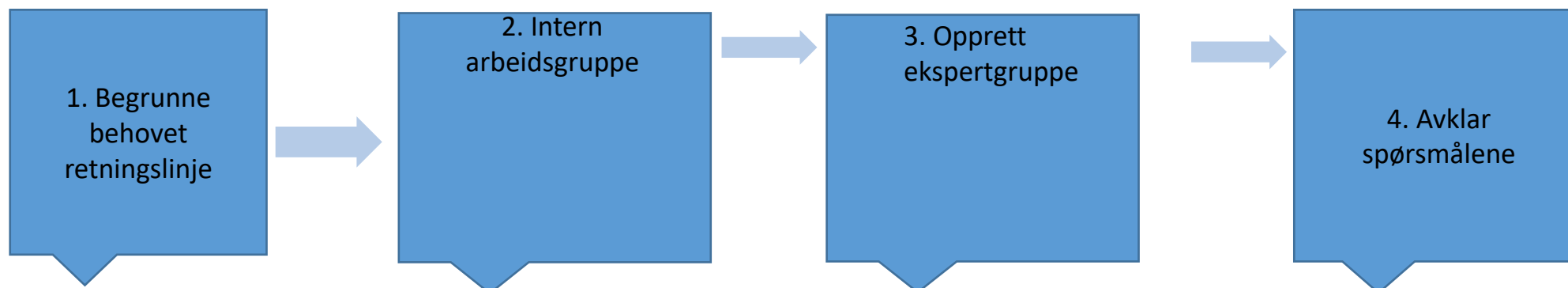

Rådgivende ekspertgruppe: Retningslinjer for fastsettelse av samvær

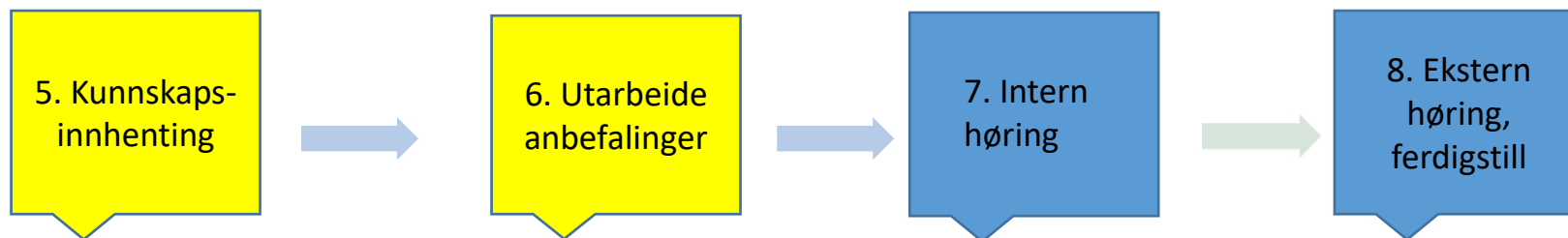
Merete Akerø-Kasongo, nemndleder fra Rogaland og deltaker i ekspertgruppen

5-6. Utarbeidelse av det normerende produktet

7-8. Høringer og ferdigstilling

- 1: Forhold ved barnet**
- 2: Forhold ved foreldrene**
- 3: Barnets og foreldrenes medvirkning og involvering**
- 4: Omfang av samvær**
- 5: Hjelp og veiledning til foreldre**
- 6: Tilrettelegging av samvær**
- 7: Språklig, kulturell og religiøs bakgrunn**
- 8: Tilsyn**
- 9: Forhold som tilsier at det ikke skal være samvær**
- 10: Samvær med andre enn foreldrene**
- 11: Evaluering av samværsordningen**

Kort anbefaling

Barnevernstjenesten må aktivt involvere barnet og foreldrene når samværsordning vurderes.

3: Barnets og foreldrenes medvirkning og involvering

Juridiske føringer – barns medvirkning ved fastsettelse av samvær

- Barnekonvensjonen artikkel 12, generell kommentar nr. 12 fra FNs barnekomité
- Grunnloven § 104
- Bvl. § 6-3 jf. § 1-6
- Ny barnevernlov, Prop. 133 L (2020-2021) punkt 7.2
- Forskrift om medvirkning og tillitsperson
- Forskrift om barnets talsperson i saker som skal behandles i fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker
- HR-2021-474-A: *Barnets egen mening vil være helt sentral (ved samværsfastsettelse)*

Kort anbefaling

Barneverntjenesten må foreslå et omfang av samvær som ivaretar barnets beste og støtter opp under formålet om å utvikle, opprettholde og styrke relasjonen mellom barnet og foreldrene.

4: Omfang av samvær

(HR-2021-474-A (avsnitt 52-58)) – «huskeliste i mellomtiden»

Kort anbefaling

Barnevernstjenesten må jevnlig, og i dialog med de berørte, evaluere og dokumentere om samværet bidrar til å utvikle, opprettholde og styrke relasjonen mellom barnet og foreldrene.

11: Evaluering av samværsordningen

Retningslinjen publiseres på www.bufdir.no

Integreres i Barnevernsfaglig kvalitetssystem (inntas i kommunenes saksbehandlingssystemer).

Bufdir vil bl.a. gjennom statsforvalterne gjøre retningslinjen kjent.

Bufdir har flere pågående kompetansehevingstiltak rettet mot barnevernstjenestene i etterkant av dommene i EMD og Høyesterett, hvor informasjon om retningslinjen vil inngå.

Merker vi endring i sakene “våre”?

- ▷ Forslag til vedtak fra bvt?
- ▷ Konkret innstilling fra barneverntjenesten under/i samtaleprosess?
- ▷ Vedtak fra nemnda?

Tendenser etter EMD?

Førstegangsfastsettelse av samvær	1. halvår 2021		2020		4. kvartal 2019	
	Antall	Fordeling	Antall	Fordeling	Antall	Fordeling
Mor						
0 samvær	5	2 %	14	3 %	1	1 %
1-3 ganger årlig	5	2 %	11	2 %	8	5 %
4-6 ganger årlig	45	20 %	106	22 %	76	43 %
7-10 ganger årlig	29	13 %	78	16 %	26	15 %
En gang per måned	83	37 %	184	39 %	49	28 %
To ganger per måned	36	16 %	43	9 %	2	1 %
En gang i uken	6	3 %	11	2 %	5	3 %
Mer enn en gang i uken	4	2 %	11	2 %	2	1 %
Ikke fastsatt	13	6 %	19	4 %	8	5 %
Sum	226	100 %	477	100 %	177	100 %

Tendenser far?

Far	2021(1.hå)		2020		2019 (4.kvartal)	
	Antall	Fordeling	Antall	Fordeling	Antall	Fordeling
0 samvær	3	3 %	12	4 %	3	2 %
1-3 ganger årlig	8	9 %	41	13 %	34	27 %
4-6 ganger årlig	24	26 %	97	31 %	49	38 %
7-10 ganger årlig	12	13 %	44	14 %	10	8 %
En gang per måned	28	31 %	79	26 %	18	14 %
To ganger per måned	9	10 %	9	3 %	1	1 %
En gang i uken	2	2 %	4	1 %	0	0 %
Mer enn en gang i uken	0	0 %	5	2 %	1	1 %
Ikke fastsatt	5	5 %	17	6 %	12	9 %
Sum	91	100 %	308	100 %	128	100 %

Tendenser begge foreldre?

Begge foreldre	Antall	Fordeling	Antall	Fordeling	Antall	Fordeling
0 samvær	0	0 %	5	4 %	0	0 %
1-3 ganger årlig	3	6 %	3	2 %	1	3 %
4-6 ganger årlig	7	13 %	26	20 %	16	40 %
7-10 ganger årlig	8	15 %	15	11 %	3	8 %
En gang per måned	21	40 %	58	44 %	12	30 %
To ganger per måned	8	15 %	12	9 %	4	10 %
En gang i uken	2	4 %	0	0 %	0	0 %
Mer enn en gang i uken	0	0 %	3	2 %	0	0 %
Ikke fastsatt	3	6 %	11	8 %	4	10 %
Sum	52	100 %	133	100 %	40	100 %

Barnets stemme

- ▷ Hvordan bør/skal denne framkomme?
- ▷ Jf. § 14-9 i) i ny barnevernslov (pt. ikke trådt i kraft)
 - ▷ Kommunenes begjæring om tiltak skal **minst** inneholde
 - ▷ i) informasjon om barnet ønsker å bli hørt, og eventuelt hvordan

Barnets stemme, forts.

- ▷ Ved avklaring av medvirkningsretten må det framgår at barnet får:
 - grunnleggende informasjon om saken og saksgangen i fylkesnemnda
 - informasjon om medvirkningsretten. Det er viktig at barnet forstår at det har et reelt valg mellom å uttale seg eller ikke
 - informasjon om hvordan barnet kan medvirke (samtale med nemnda eller talsperson) og rammene for de to alternativene (tid, sted, personer, anledning til å ha med støtteperson mv.)

Hva som må avklares med barnet:

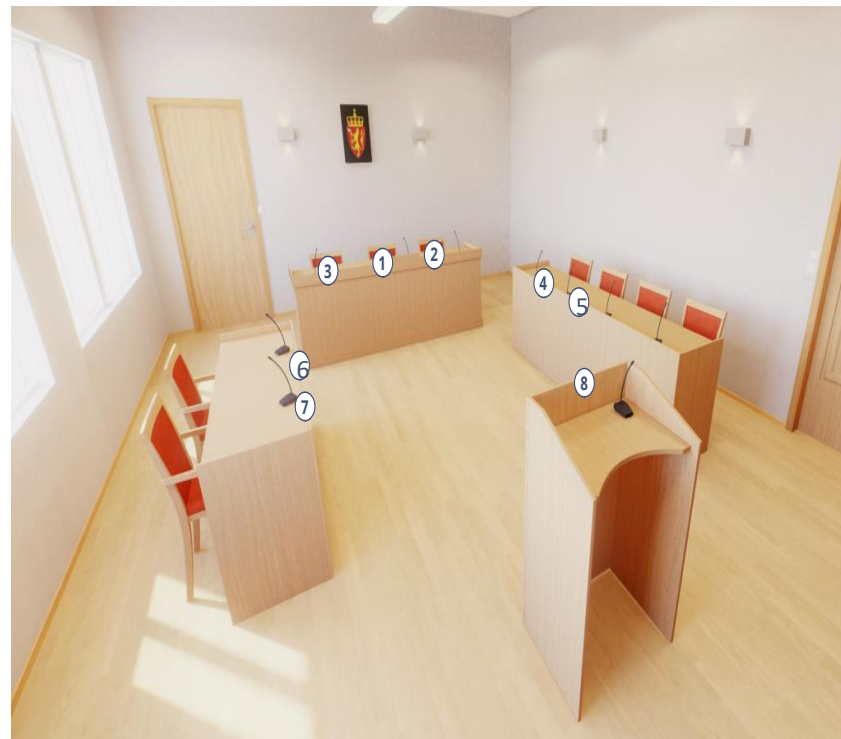
- Om barnet ønsker å uttale seg, og i så fall på hvilken måte.
- Dersom barnet ønsker talsperson; om nemnda skal finne en talsperson til barnet eller om det er en person barnet har særlig tillit til som barnet selv ønsker som talsperson, jf. [talspersonforskriften § 3](#).
- Om barnet ønsker å ha med seg en støtteperson under samtalen (både ved samtale med nemnda eller talsperson).
- Om det er andre forhold som er viktig for barnet ved gjennomføring av samtalen.

Samtaleprosess

- ▷ Rask avklaring prosessform
- ▷ Endring fra juni 2021 – samtykke til SP innen en dag
- ▷ Mål:
 - ▷ Komme raskere i gang med dialogen og mulige løsninger
 - ▷ Gjøre det enklere å beramme forhandlingsmøter
 - ▷ Helst ikke «betingede» samtykker

Statistikk og resultat fra samtaleprosess

Tall for 2020:

- ▷ Antall samtalemøter: 130
- ▷ 52 avsluttede saker
- ▷ Antall saker trukket: 12
- ▷ Avgjort etter muntlig behandling: 9
- ▷ Avgjort etter skriftlig behandling: 31

Antall saker etter bvl med vedtak i 2020

- ▷ 70 saker avgjort med FM
- ▷ 71 saker avgjort uten FM

Saksportal, digitalisering og dokumentutdrag

▷ **Saksportalen:**

- ▷ Fra pilot til iverksatt pr. nov 2021- tilnærmet 100% deknin
- ▷ Færre dokumenter som «forsvinner» i posten
- ▷ Vedtak synlig i portalen ved forkynning
- ▷ Klager i akuttsakene kommer raskt inn – raskere avgjørelse stor betydning

▷ **Digitalisering av møterom:**

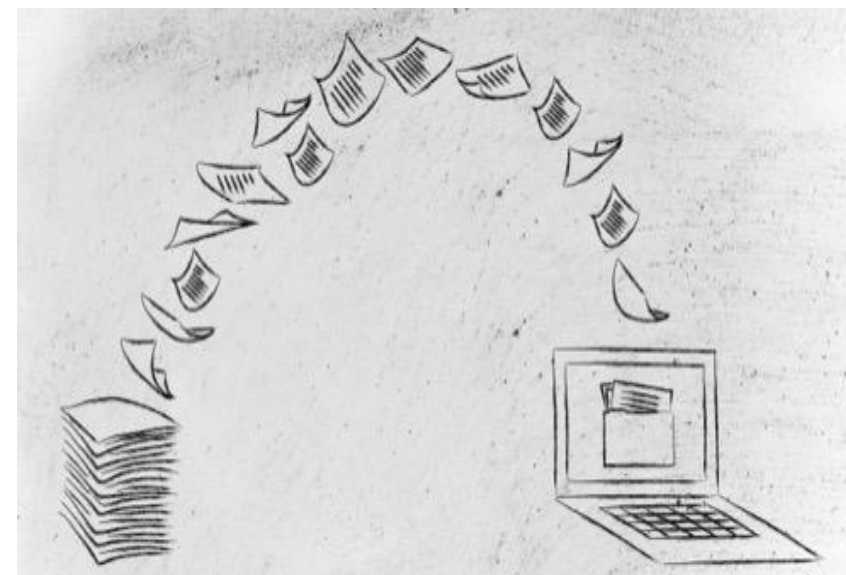
- ▷ Lengre lerret å bleke –rettesnor domstolene
- ▷ Antydning om høsten 2022????
- ▷ Tilrettelegging for fjernmøte i samtaleprosess

Forts: Saksportal, digitalisering og dokumentutdrag

- ▷ Mens vi venter på digitaliserte møtesaler:
- ▷ **Dokumentutdrag**
 - ▷ Effektivisering
 - ▷ Hvem?
 - ▷ Hvordan?

fylkesnemndene.no